

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЛЬИМ ВАЗИРЛИГИ**

Рўйхатга олниди
№ МРд-60
2016 йил

“Филология ва тилларни ўқиттиш”
(Немис тили)

йўнаниши бўйича олий тальим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ НА ЎРДА МАХСУС ТАЛЬИМ НАЦИЯЛИГИ

ОЛИЙ ТАЛЬИМ ТИЗИМИ НЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИИ ҚАЛТА ТАЙЁРЛАШ УЛАРНИИ МАЛАКАНИИ ОШИРИШИ ТАШКИЛ ЭТИПИ БОШ ИМИЙ «МЕТОДИК МАРКАЗИ

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖАХОН ТИЛЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ ХУЗУРИДАГИ ЧЕТ ПИЛЛАРИНИ ЎҚИТИШИНГ ИННОВАЦИЯЙИ МЕТОДИКАЛАРИНИИ РИВОЖЛАНТИРИШ РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МАРКАЗИ

Кайта тайёрлани ва малака ошириши курсининг ўхув дастури Олий ва ўрта маҳсусе, касб-хунар татоилии ўннатишлари бўйича ўқув-хурубий бирлашмалар фаолиятини Муваффоқлаштиручи кенгашининг 2016 йил 26 нафтарда даги — соили баённомаси билан маъкуланган.

Тууричилор:

“Олий таълимни инноватив хукукни асослари”
молуди: с.ф.д., проф., И.Эргашев, ю.ф.д.,
п.т.омонийиен
“Олий таълим технологиялари инноватив махорат”
молуди: проф., Н.А.Мусеимов, п.ф.д.,
М.Г.Миронова, п.ф.д., доц., М.Усмонбеков, А.Немиров,
“Таълим жарийинида ахборот-коммуникацион
технологияларини кўлдан” молуди: ф.м.ф.д., доц.,
Х.Холмедов, ф.-м.ф.д., доц., Д.Ирганашев, кат., узат.,
В.Хамидов.
“Амалий хорижий ти” молуди: Ўзбекистонин
Бригадия Кенгашининг етакчи мутахассислари, кат., узат.,
У.Г.иисова.

“Пизимли тахлил ва карор кабул килиш асослари”
молуди: с.ф.д., проф., С.Жўраев, ф.ф.д., проф. Р.Саматов,
п.с.ф.н., Х.М.Алимов.
Махсус фанлар бўйича: Хорижий эксперт: Сайдик Рафисел
(Дюкспембург).
Ишчи гурӯҳ: пед.ф.д., проф. Л. Ахмедова, Г.Махкамова,
ф.ф.н., доцент Ю.Исмоилов, Д.Исматulloева, Р.Бегитова.

Тақризчилар:
Хорижий эксперт: Семон Кречмар (Германия),
Э.Эркаев – ТДПУ доценти, пед.ф.н.

Ўқув дастури ЎзДЖТУ Кенгашининг карори билан таъсислана таасиси килинган (2016
йил _____ даги _____ – соили баённома).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўтрасида” ги ГФ-4732-сон Фармонидаги устувор йўнанишлар мазмунидан келиб чиқсан холда тузилган бўлиб, У замонавий талаблар асосда кайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёниларини мазмунини тақомиллаштириш хамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунгазам ошириб боришини мақсад килади.

Дастур мазмунни олий таълимнинг норматив-хукукий асослари ва конунчилик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик махорат, таълим жараёниларидан ахборот-коммуникация технологияларини кўллаш, амалий хорижий тил, тизимли тахлил ва карор кабул килиш асослари, маҳсус фанлар непизида илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик тарраккиёт ва ўқув жараёнини ташкил этишининг замонавий услублари бўйича сўнги ютуклар, педагогининг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўтишиш усулларини ўзлантисиши бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини шакллантириши назарда туғади.

Дастур доирасида берилётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмунини, сифати ва уларнинг тайёртарлигига кўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологияларни, илгор хорижий тақрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг тагбик этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш дарржасини ошириш хисобига уларнинг касб махоратини, имлый фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёниларини ташкил этиш ва бошкарishни тизимли таҳлил килиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптималь карорлар кабул килиш билан боғик компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириши йўналишининг ўзига хос хусусиятлари хамда долзарб масалаларидан келиб чиқсан холда дастурда тингловчиларининг маҳсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака хамда компетенцияларига кўйиладиган талаблар тақомиллаштирилиши мумкин.

Кайта тайёрлаш ва малака ошириши камраф болади:
модуллар мазмунини ўз ичига камраф болади:

I. Олий таълимни инноватив хукукий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларida жамият ривокига ва таълим-тарбия масалалари.

I.2. Тыллим-тарбон жарнаппопорин түшкүл этишининг конунишлик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари на педагогик компетентлик.
- 2.2. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар бўйича илгор хорижий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологияларни кўйлаш

- 3.1. Электрон педагогика ва педагогининг шахсий, касбий ахборот майдонини лойихалаш.
- 3.2. Хорижий тилларни ўқитишида ахборот-коммуникация технологиялари

IV. Амалий хорижий тип

- 4.1. Амалий хорижий типни урганишнинг интенсив усуслари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилини асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошкарнида тишимни тобхони на қарор қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Хорижий тилларни ўқитишда инновации технологияларни кўйлаш.

VI. Максусе фаннор

- 6.1. Хорижий тилларни умумкорона стандартлари таъбиблари асосида ўғочининиён лицензиясе аспекслари
- 6.2. Немис тили ўқитиш методикаси - ётишинув ва педагогик тәжрибөлар.
- 6.3. Ўқун жаридийни режимилигириш, ойхолни методолари на фолбек мөхчинилорни (кайти юлою).

VII. Недогоник амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Курснинг макслади ва вазифалари

- Олий таълим мусасасанари педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва манакасини ошириш курсининг максади педагог кадрларнинг ўқвтарбиявий жараёниларни юксак илмий-методик дарражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларни мунтазам янгилаш, малака талаблари, ўкув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланшини таъминлашдан иборат.

Курснинг вазифаларига куйидагилар киради:

- «Филология ва тилларни ўқитиши» (немис тили) йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларни узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш;
- замонавий талабларга мос холда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик дарражасини ошириш;
- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;
- махсус фанлар соҳасидаги ўқитишининг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;
- «Филология ва тилларни ўқитиши» (немис тили) йўналишида ўкув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга каратилган фаолиятни ташкил этиш.

Курс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари хамда компетентлигига кўйиладиган талаблар:

- “Олий таълимнинг норматив ўкукуй асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини кўлаш”, “Амалий хорижий тип”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига кўйиладиган талабалар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмумни, сифати ва уларнинг тайёртарлиги хамда компетентлигига кўйиладиган умумий малака табоблари билан белгиланади.
- Махсус фанлар бўйича тиннловчилар кўйидани янти билим, кўникма, малака хамда компетенцияларга эга бўлишилари талаб этилади:

Тингловчи:

- тилларни умумевропа стандартлари талабларини;
- чет тилини ўқитишининг назарий асосларини;
- тилни коммуникатив ёндашув асосида ўргатишини;
- дарсни режалаштиришни;
- таълимни турли нутқ кўникмаларини ривожлантиришга йўналтиришни;
- чет тили таълимнида баҳолаш ва унинг мезон ва меъёрларини;
- чет тили таълимнида баҳолаш турларини шринилди кўллашни;
- чет тили таълимнида CEFR тамомийларининг ўрнини;
- баҳолашда лингвистик ва маданиятлардо компетенцияларни хисобга олиш тамойилларини;
- чет тили таълимнида баҳолаш мезонларини **диллни** керак.

Типловчи

- Уз қисбай франшиза соҳасида оид таълимнинг баҳолашга оид мөнбайрий-хуқуқий хужагочлари асосида иш юритиш;
- шоғапчаний баҳолаш на СЕЕРга асосланган тил комплітенцизацияни баҳолашни тизими үргазлаши фарзандлари аниқтайд олиш;
- баҳолашга корреспондент низорат иншариини ишлаб чиқишига оид муаммомларни таҳолиқ ишлеш;
- баҳолашга оид мөнбайрий-хуқуқий хужагочларни амалиётда кўллаш кўнгисмаларига эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- тил ва нутқ материалларини танлаш тамойиллари, аутентик маңбаллар билан ишлаш;
- дарсларнинг технологик мажмусаси (универсал модель, технологик карта, иловалар)ни яратиш;
- тил ўқитиш методикаси бўйича тўплланган маълумотгарни амалда кўллай олиш;
- таълим олувларнинг билиш кобилиятларини баҳолай олиш;
- ўқув жараёнини режалаштириш, баҳолаш, фидбек механизmlарини амалга ошириш;
- мустаҳкил ташлари бўйича вазифа бериш;
- табабаларнинг ўз-ўзинни баҳолашга карагатиган портфолиони ишлаб чиқиши **малакапарига** эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- баҳолашга оид таълимнинг мөнбайрий-хуқуқий хужагочларини кўллашда юкимоний ўзаро ташер кўрсанти;
- баҳолашга оид мөнбайрий-хуқуқий хужагочлар асосида ўқув жарайдинни ташкил этиш;
- баҳолашга оид мөнбайрий-хуқуқий хужагочлар асосида таълим ва тарбияни жарайдинни боликни;
- ўзаро дарсларни кулаги на таҳрибга аймашини;
- ташни юртадинида таъланот усулларидан фойдаланиши;
- табобалар билимни баҳолашга карагатиган турли назорат иншларига хуносланар берини;
- чегъ ташни ташни юртадинида баҳолашга оид карорлар каубул килиш **компетенциелларига эга бўлиши зарур.**

Курс хажми

Кўнгига тайёрлаш ва малака ошириши курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув тоғлиомаси хафтасига 36 соат этиб белиланган. Кайта тайёрлаш ва малака ошириши йўналиниши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффакиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндан ПФ-4732-сон Фармони

3-илюваси билан тасдиқланган давлат намунасидағи малака аттестати берилади.

“Филология ва тилларни ўқиттиш” (немис тили) йўналиши бўйича кайта тайёрлаш ва малака ошириши курсининг ўқув модуллари ва уларниң мазмуни

I. Олий таълимнинг норматив хуқукий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асрарларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалалари.

Инсон онт ва тағфаккурининг янниланishi жамият ривожланшининг муҳим омили сифатида. Глобалашув ва ижтимоий-маънавий ҳаёддаги ўзарашшлар тенденцияси ва истикбллари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт ширвонд максадимиз”, “Юксак маънавият – сингимас куч, ўзбекистон мустақиликка ёришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация килиш ва иктисолидётимизни баркарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-боқич ва баркарор ривожланшини таъминлаш – бизнинг олий максадимиз”, “Демократик испоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакслантирни – мамлакатимиз таракқийтининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз баҳти икболи ва булоқ келажаги йўлида хизмат килиш – энг олий саодатидир” ва бошқа асрарларида жамият ривожи ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-

иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига банишланган маърузаларида “таблим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлик вазифаларнинг белтиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишининг конуничлик нормалари.

Норматив-хуқукий хужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-хуқукий хужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга киритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Конун. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурни. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг босқичлари ва асосий йўналишлари. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурни “Олий таълим мұассасаларининг моддий-техника базасини мустахкамлаш ва

юкори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПК-1533-сон Каорори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малақали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўқизчин тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим мұассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада

такомиллаштириш чорат-тадбирлари түркисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва болшалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чикиш ва жорий этиши түркисида”ги 5-сон Карори, 1998 йил 5 январдаги “Узлуксиз таълим тизимини дарслклар ва ўкув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш түркисида”ги 4-сон Карори, 2001 йил 16 авгуустдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш түркисида”ги 343-сон Карори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим мусассасасига педагогларни танлов асосида ишга кабул килиш тартиби түркисида”ги Низомни тасдиқлаш хусусидаги 20-сон Карори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим мусассасалари педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада таъминлаштириш чора-тадбирлари түркисида”ги 278-сонли Карори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш түркисида” 2001 йил 16 авгуустдаги 343-сон Карорига ўзлартириш ва кўшимчалар киритиш хакда” ги 3-сон Карори, 2015 йил 20 авгуустдаги “Олий таълим мусассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиши чора-тадбирлари түркисида”ги 242-сон Карори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўкув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга кўйиладиган танаблар.“Олий таълим тушунчалини назорат килиш ва баҳолашнинг рейтинг мусассасалари талабалар билимни назорат килиш ва баҳолашнинг тизими түркисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим мусассасалари талабаларининг малакавий амалиёти түркисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари битирувчиларининг якуний давлат атtestацияси түркисида”ги Низом. Олий таълим мусассасаларида мустакил таълимни ташкил этиши тартиби түркисида”ги Низом. “Магистратура түркисида”ги Низом. “Очиқ лекцияларни ташкил этиши ва ўқказиш тартиби түркисида”ги Низом ва бошқа меъбрид хужжатлар.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1.Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турилари ва назарий асослари, инновацион жараёнларининг кечини боскичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, колуниятлари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари.

Олий таълим мусассасаларнида ўкув жараёнини ташкил этишининг инновацион шакл, метод ва воситалари.

Шахсга йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаолигини ошириш ва мустакил таълимини ташкил этиши асосидаги инновацион таълим

технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модули-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар технологиялари, ассисмент методларидан ўкув-тарбия жараёнида фойдаланиш. ўкув лойихаларини ишлаб чикиш, портфолиolarни шакллантириш ва амалиётига табдик этиш.

Педагог касбий компетентларининг тузилиши ва мазмунни. Педагогнинг психологияк, методик, информацион, креатив, инновацион компетентлари мазмун-моҳияти.Педагогик маҳорат асослари ва таркибий кисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлари, педагогик жараёнда мулоқот услугбларини тўғри танлаш ва улардан самарали фойдаланиш.Педагогик деонтология. Нутк техникиси ва маданияти.Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиши ва гурухни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали хал этиши ўйларни. Замонавий педагог имиджи хамда ўқитувчининг ўз-ўзини касбий ва шахсий тақомиллаштириб бориши.

Креативлик-педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида.Олий таълим педагог кадрларининг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентларининг зарурий шарт-шароитлари, моделлари.Касбий фаолигдага позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шаротида педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Хорижий тилларни ўқитишда инновацион технологиялар бўйича илгор хорижий тажрибалар.

Хорижий тил бўйича ўкув жараёнини ташкил этишида инновацион технологиялар ва унинг сифатини таъминлаш борасида илгор хорижий тажрибалар;турли ёндашувлар. Хорижий тил бўйича инновацион технологиялар соҳасидаги илгор хорижий тажрибалар: модули-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, вебинар, эвристик методлар ва бошк. Хорижий тил таълимимда таъминлашдаги мухим омил сифатида. Хорижий тил бўйича таълабалар билимими баҳолашнинг ассисмент технологиялари.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини кўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогик компетентлик ахборот майдонини лойиҳалаш. Педагогик жараёнида ахборот-коммуникация ва интегрaktiv технологияларидан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўкув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармогининг асосий хизматлари.

Zyonet.uz ва бошқа татым порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармогида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулокот мухитида жамоа бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуслари. Педагогларнинг тармоқдаги хамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, қасбий ахборот майдонини ташкил этиши. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмунни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириши. Электрон ахборот-тыйым мухитида педагогик жараённи лойихалаштириш. Moodle дастури асосида ўкув ресурсларини яратиш.

Педагогик фасолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, виртуал лаборатория машгулотларини яратиш усувлари. Офис дастурларида электрон дирактик материалларни яратиш ва уларнинг ёрдамида Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дирактик материалларни яратиш ва ўкув-тарбия жараёнига йўллаш. Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясанни таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Химоялаш воситалари.

3.2. Хорижий тилларни ўқитишида ахборот-коммуникация технологиялари.

Хорижий тилларни ўқитишида ахборот технологияларининг ўрни ва имкониятлари. Хорижий тилларни ўқитишида кўлланиладиган ахборот технологиялари, техник ва дастурий воситалар. Хорижий тилларни ўқитишида мультимедиа ва мультимедиа компонентлари. Хорижий тилларни ўқитишида мультимедиали ахборот имкониятлари. Хорижий тилларни ўқитишида мультимедиали электрон нашрлар (ўкув фильмлари, электрон дарсликлар в.х.). Электрон татым ресурслари хакида тушунча. Муаллифлик дастурий татымнотларидан фойдаланган холда электрон тадлим ресурсларини яратиш. Хорижий тилларни ўқитиши бўйича электрон ўкув курсларини лойихалаштириши. Билимни баҳолаш тизимлари. Файлларни саклаш усувлари. Хорижий тилларни ўқитишида тайлимда интернет технологиялари. Хорижий тилларни ўқитишида масофавий тайлим технологиялари. Хорижий тилларни ўқитишида масофавий ўқитиши технологиялари ва ташкил килиш усувлари. Видео конференция. Оммавий on-line очик курслар (Coursera, edX, Khan Academy, MIT Open Course Ware).

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишининг интенсив усувлари.

Хорижий тилни ўқитиши ва ўрганишадаги ислоҳотлар. Тил бўйича сифатида ва унинг тақини. Тил алока (коммуникация) воситаси Тилни ўрганишида муваффакиятта эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулокот мухити, мулокот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўнинкамлари даражасини баҳолаш ва бошк. Хорижий тилни ўрганишида

граммматиканинг ахамияти (граммматика ва лексика-В1-В2 оралигида). Тил ўрганишида ўқитувчи ва ўрганувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўкув-аудио, методик ва онлайн ресурслар тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билдишнинг ахамияти. Маданиятлароро мулокот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари хакида чет тилида гапира олиш).

Мулокот мавзулари: кунданлик хаёта оид (шахсий мальумот, оила хакида мальумот, бўш вакти ўтказиш ва хоказо) ижтимоий хаёта доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўзиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўкув жараёнини ташкил этишида соҳага оид хорижий тилдан атамалардан фойдаланиши.

V. Тизимли тахлил ва карор кабул килиш асослари

5.1. Олий тальим жараёнини бошқаришиша тизимли тахлил ва карор кабул килиш технологиялари.

Тизимли тахлил тушунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли тахлилнинг максади ва вазифалари. Тизимли тахлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техникиаси. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазифаларнинг тизимли тахлилини амалга ошириш. Тизимли тахлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш методлари. Тизимли тахлил натижаларини манба шаклига кептириш технологияси.

Карор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Карор турлари ва уни кабул килиш усувлари. Карорларни тайёрлашга кўйиладиган талаблар. Карор вариантларини тайёрлаш технологияси. Карор кабул килиш жараёни ва педагог шахси. Карорларни кабул килиш жараёнига тасир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёнини бошқаришида карорлар (тезкор, тактик ва б.).

Карор натижаларини баҳолашнинг экспертизи ва прогностик методлари. Карорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Каробул килинган карорлар ижроини таъминлаш механизми.

5.2. Хорижий тилларни ўқитишида тизимли тахлилни кўллаш.

Тизимли ва стилистик тахлил хакилаги асосий тушунча ва тамойиллар. Стилистик тизимнинг хусусияти ва тузилмаси. Тизимли ва стилистик тахлилар методологияси. Тизимли ва стилистик тахлилнинг шаклланниш ва ривожланиш йўналтишлари. Тизимли ва стилистик тахлилнинг боскичларини асосий боскичларни таъминлаш технологияси. Карорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Аналитик тадқиқотлар асосида тизимли ва стилистик тахлилларни ташкил этиши. Аналитик методлар ёрдамида карорлар кабул килиш. Тизимли ва стилистик

тахлилда міндорий ва сифат ёндашуви. Педагогик вазиятларда карор кабул килиш усуудлары. Галаабалар индивидуал-психологик хамда креатив риөважланиш даражасынаннан тизимили ва стилистик таҳлили.

VI. Махсус фанлар умумевропа стандартлари асосида ўқитишинг лингвистик аспектлари.

6.1. Хорижий тилларин умумевропа стандартлари асосида ўқитишинг лингвистик аспектлари.

Кириш. CEFRда хорижий тилларни эгаллашда лингвистик аспектларниң акс этиши холатлари. Умумий ва лингвистик компетенциялар. Тилнинг социолингвистик дифференцияси. Социолингвистик компетенциялар ва уларниң хуусиятлари. Лугат таркибининг ижтимоий дифференцияси.

Маданиятларардо коммуникация. Лингвомаданиятшунослик. Гендерлингвистика. Хорижий тилларни ўрганишда мамлакатшунослик ва ўлкашшуносликка оид билимларнинг ахамияти. Хорижий тилларни эгаллашнинг когнитив жиҳатлари. Лексик, фразеологик ва лексикографик билимларнинг когнитивлик ва коммуникатив функцияси. Тил эгаллаш даражаларидан лингвистик жиҳатларлари.

Фонетика ва грамматик билимларнинг корректив функцияси. Тил эгаллашнинг коммуникатив хуусиятлари. Коммуникациянинг кундалык, ижтимоий, касбий хаёда акс этиши холатлари. Прагматик компетенциялар. Матн ва матн турларининг прагматик жиҳатлари. Адабий матнлар ва уларниң хуусиятлари. Хорижий тилларни ўрганишнинг ментал жиҳатлари. Стереотип ва клишееларнинг тилда акс этиши холатлари. Менталитетнинг коммуникатив самараға эришишдаги ахамияти. Хорижий тилларни ўқитишда контрастив лингвистика ва таржиманинг ўрни. Корирраствликнинг социолингвистик ва лингвистик ахамияти.

6.2. Немис тили ўқитиш методикаси - ёндашув ва педагогик технологиялар.

Чет тили ўқитишнинг методологияк асослари. Чет тили ўқитишнинг инновацион методлари. Чет тили тальимидда ўқитувчининг модераторлык ўрни. Аутентик материалларни танлаш, улардан тил кўнникмаларини ривожлантириша фойдаланиш. Тинглоучиларни мустакил ишлаш ва хололарни бартараф этиши кўнникмаларини ривожлантириш. Маданиятларро компетенцияларга ургу берishi.

Немис тилини ўқитишда аньянавий ва замонавий ёндашувлар. Оғзаки ва ёзма нутк кўнникмаларини ривожлантиришда турли ёндашувлар (реал жарайён, гап ва матн, назоратги ёзув ва эркин ёзув). Ўқиш кўнникмалари технологиялари ва стратегияларини ривожлантириш. Тинглаб тушуниш кўнникмаларни ривожлантириш муаммоларни ҳад этиши йўллари. Интегралашган тил кўнникмалари (PBL, CLL, CBL, TBL). Тил ўқитишида коммуникатив ёндашув. Аутентик материал. Хатоларни тузатишдаги турли метод ва ёндашувлар. Грамматикани контекстада ўқитишида турли

ёндашувлар. Маданиятлараро мулоқот компетенцияларини ривожлантириш (карта "M" ва киник M").

6.3. Ўкув жараёнин режалаштириш, баҳолаш методлари ва фидбек механизmlари (кайта аложа).

Дарсни режалаштириш тушучаси. Ўкув ресурсларини танлаш. Ўкув материалларини лойиҳалаш ва янниларини яратиш. Синф менежменти. Баҳолаш тушучаси. Табълим тизимида баҳолашнинг ахамияти. Таъбалар билимини баҳолаш максад ва вазифалари. Баҳолаш тизими тарихи. Баҳолаш мезонлари. Баҳолаш принциплари. Баҳолашда субъективизм фактори. Назорат ишлари турлари ва уларни ишлаб чиқиш муаммолари. Лингвистик ва маданиятлараро компетенцияларни баҳолаш. Чет тили тальимида билим, кўнникма, маъзакаларни баҳолаш. Нутк коммуникацияси элементлари. Социолингвистик элементлар. Прагматик элементлар.

Баҳолашнинг асосий турлари. Мавзуга оид олимлар Фикрлари таҳлили. Портфолио тузиш. CEFR тизими бўйича баҳолаш. Тестларни ишлаб чиқиш принциплари.

Ўкув адабиётларга этийёжни ўрганиш. Ўкув максадлари ва кутилаётган нағижаларни тўғри белглай олиш, баҳолаш. Фикр-мулоҳазага асоснган баҳолаш механизмини ташкил этиш.

VII. Педагогик амалиёт

Кайта тайёрлаш ва маълака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машгулотлар ўтказиш, утилган дарсларнинг муҳокама килиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган холда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт кайта тайёрлаш ва маълака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиқкан холда олий таълим мұассасаларининг тегиши профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машгулотларни ташкил этишиб бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

Амалий машгулотларда тингловчилар ўкув модуллари доирасидаги ишодий топшрикслар, кейслар, ўкув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятили масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машгулотлар замонавий тальим услублари ва инновацион технологияларга асосланган холда ўтказилади. Бундан ташкари, мустакил холда ўкув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустакил тальимни ташкил этишининг шакли ва мазмуни.

Мустакил тальим тегишили ўкув модули бўйича ишлаб чиқилган топшрикслар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тинчловчилар битирув ишини тайёрлайди.

Битирув иши талаблари доирасида хар бир тингловчи ўзи дарс

бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдимотини тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдимоти кўйилдаги таркибий кисмлардан иборат бўлади:

- кейслар банкни;
- мавзулар бўйича тақдимотлар;
- бошқа материаллар (фанинди ўзлаштиришга ёрдам берузчи кўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза магни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошк.)

Электрон ўқув модулларини тайёрлашда кўйидапларга алоҳида эътибор берилади:

- тавсия килинган алабиётларни ўрганиш ва таҳдил этиш;
 - соҳа тараккӣгинанг устивор йўналишлари ва вазифаларини ёртиш;
 - мутахассислик фанларидаги инновациялардан хамда илғор хорижий тажрибаlardан фойдаланиши.
- Шуннингдек, мустакил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон погрфолио” тизимига киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараённинг ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журнallар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва кофоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард максадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
2. И.А.Каримов. Ватан равнаки учун ҳар биримиз мавсумиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.
3. И.А.Каримов. Йоксак маънавият-енгилмас куч. Т.: “Маънавият”. – Т.: 2008.-176 б.
4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустакилликка эришиш остонасида. - Т.: “Ўзбекистон”. 2011.-440 б.
5. И.А.Каримов. Она юртимиз баҳу икбали ва буноқ келажаги йўлида хизмат килиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.

II. Норматив-хукукий хуҷжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим – тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ килиш, барқамол авлодни

вояга етказиш тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли

Фармони.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Узлуксиз таълим тизимини дарсниклар ва ўқув алабиётлари билан таъминлашни тақомиллаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августрдаги 343 -сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий ўқув юрлари талабаларига стипендиялар тўлаш тартиби ва мидорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августрдаги 344 -сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2004 йил 1 марта даги “Нодавлат таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни таълов асосида ишга кабул килиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни кайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқишини кўчирниш, кайта тикилаш ва ўқишинан чеरлаштириш тартиби тўғрисида”ги Низом тасдиқлаш хусусидаги 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим – тарбия ва кадрларни битирувчиларни тадбиркорлик фаолиятига жалоб этиш борасидаги ќўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юкори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чорагдаборлари тўғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Каорори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва атtestациядан ўтказиш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 26 сенябрдаги “Олий таълим мұассасалари педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва уларнинг малакасыни ошириш тизимини янада тәкомиллаштириш чора-тадбирлари түргисида”ги 278-сонли Карори.
15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “ўриндошлиқ ассоцида ҳамда бир неса қасбода ва лавозымда ишлаш тартиби түргисида”ги Низоми 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Карори.
16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг “Олий ўкув юртидан кейинани таълим ҳамда олий мақалалы илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш атtestациядан утказиш тизимини тәкомиллаштириш чора тадбирлари түргисида”ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Карори.
17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги “Республика олий таълим мұассасалари рейтингини баҳолаған тизимини жорий этиш түргисида”ги 371-сон Карори.
18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Махкамасининг “Олий таълимнинг Давлат тайым стандартларини тасдиқлаш түргисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон Карорига ўзгартыриш ва күшмичалар киритиш хакида”ги 3-сонли Карори.
19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 2 марта дагы “Магистратура түргисида”ги Низомни тасдиқлаш түргисидаги 36-сонли Карори.
20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июнлаги “Олий таълим мұассасаларини разбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасыни ошириш тизимини янада тәкомиллаштириш чора-тадбирлари түргисида”ги 4732-сон Фармони.
21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2015 йил 20 августа дагы “Олий таълим мұассасалари разбар ва педагог кадрларини кайта тайёрлаш ва малакасыни ошириши ташкил этиш чора тадбирлари түргисида”ги 242-сонли Карори.
5. Ишмухамедов Р., Абдулодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим мұассасалари педагог-ўкытушчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истебъод” жамғармаси, 2009. – 160 б.
6. Саргаров Э., Алимов Х. Башкарув мулоқоти. – Т.: “Академия”, 2003. – 70 б.
7. Brinitzer, Michaela/ DaF unterrichten/Ernst Klett Sprachen GmbH/ Stuttgart 2013.
8. Catlin R. Tucker. Blended learning. –Corwin, 2012.
9. Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. – Cambridge University Press, 2001.
10. Gary Motteram. Innovations in learning technologies for English languages teaching. –British Council, Brand and Design, 2013.
11. Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: Lernen, lehren, beurteilen. Berlin/ München: Langenscheidt (Hg.) 2001
12. Glaboniat, Manuela, Martin Müller, Paul Rusch, Helen Schmitz und Lukas Wertenschlag 2005 Profile Deutsch. Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen. goethe.de/integration.
13. Grojahn, Rüdiger 2007 Testen und Prüfen: Aktuelle Tendenzen. Neue Beiträge zur Germanistik.
14. Jan Bell, Roger Gower. Expert Advanced with my Lab pack (Student's Coursebook, CD, Resource book, Teachers book). –Pearson Longman, 2014.
15. Krumm Hans-Jürgen. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. –De Gruyter Mouton, 2010
16. Michael Simonson, Sharon E. Smaldino, Michael Albright, Susan Zwaeck. Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education. – Pearson; 5 edition. 2011.
17. Patrick J. Schloss, Kristina M. Cragg. Organization and Administration in Higher Education 1st Edition. – Routledge, 2012.
18. Stanley Kubrick. A narrative and stylistic analysis. –An imprint of Greenwood Publishing Group, Inc, 2001.
19. Stephen M. Alessi, Stanley R. Trollip. Multimedia for Learning: Methods and Development (3rd Edition). –Pearson, 2000.
20. Susan Kaufmann (Herausgeber), Erich Zehnder (Herausgeber), Elisabet Vanderheiden (Herausgeber) Winfried Frank (Herausgeber). Fortbildung für Kursleitende Deutsch als Zweitsprache: Deutsch als Fremdsprache/Band 3 - Unterrichtsplanung und –durchführung. –Dieser Artikel kann nach Usbekistan versendet werden. Siehe Details. Taschenbuch, 2008.
- ### III. Махсус алаабиётлар
1. Азизхолдаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
2. Арипов М. Интернет ва электрон пошта асослари. – Т.; 2000. – 218 б.
3. Исмаилов А.А, Жалолов ЖЖ, Саттаров Т.К, Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсдан ўкув-услубий мажмуда. Basic User/ Breakthrough Level A1-T.:2011. – 182 б.
4. Ишмухамедов Р., Абдулодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим мұассасалари педагог-ўкытушчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: “Истебъод” жамғармаси, 2008. – 180 б.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги: www.edu.uz.
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат кўмитаси: www.aci.mz.
3. Компьютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувафиқлаштирувчи кенгаш: www.ictcouncil.gov.uz.
4. Тошкент ахборот технологиялариуниверситети: www.tuit.uz.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот маркази сайти: www.press-service.uz.
6. Ўзбекистон Республикаси Давлат Хокимияти портали: www.gov.uz.
7. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari izohli lug'ati, 2004, UNDP DDI:
8. Ўзбек интернет ресурсларинин каталоги: www.uz.

“КЕЛПИШИЛГАН”;

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
Олий таълим мұассасалари Биш бошкормаси

“ИШЛАБ ЧИКИЛГАН”;

Олий таълим тизими пешагат на раҳбар
кадрларини кайта тайсради ва тарниғ
малакасини олиришиң иштаси

Бош идорий-методик маркази

Директор

У.И.Бегимкулов

“_____” 201 й.

М.У.

Бошкарма бошлыгига

И.У.Макидов

“_____” 201 й.

М.У.

Ўзбекистон давлат жонон тиллари университети

Ректор

У.И.И.Қаюмов

“_____” 201 й.

М.У.

Ўзбекистон давлат жонон тиллари университети

Хурурияги чёт тилларни ўқитишининг
инновациявий методикаларини рivoхкантантириши

республика илмий-академий маркази

Директор

И.М.Тұхтаринов

“_____” 201 й.

М.У.